Pentru fiecare 60 de secunde în care stai supărat, pierzi un minut din viaţa frumoasă pe care nimeni nu ţi-o poate da înapoi... **(Anonim)**

Dreptul

Săptămînal juridic

ISSN 1857-3185

VINERI
27 iulie
2012
Anul XI
nr. 28 (431)
8 pagini – 3 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Reducerea poverilor fiscale ar diminua munca nedeclarată

pag. 3

Lecţii privind siguranţa copiilor şi protecţia drepturilor lor în perioada estivală

pag. 4

Satele fără medici de familie

pag. 6

La Bruxelles a fost analizată „Foaia de Parcurs” a Moldovei

La Bruxelles s-a desfăşurat o nouă reuniune a miniştrilor de Externe din ţările Uniunii Europene consacrată, pe lîngă alte probleme şi celor legate de evoluţiile democratice din ţările Parteneriatului Estic. Moldova, împreună cu Georgia sînt considerate ţările care au făcut cele mai multe progrese în perioada de cînd a fost lansat acest program, în timp ce alte ţări – precum Belarus sau Ucraina – au marcat importante regrese în domeniul democratic şi al respectării drepturilor omului.

S-a discutat, în primul rînd, aşa-numita ,,Foaie de Parcurs” pentru apropierea de Europa, a celor 6 ţări, în prezenţa miniştrilor lor de Externe, Moldova fiind reprezentată de Iurie Leancă.

Parteneriatul Estic a fost lansat în mai 2009, la Praga, fiind pe atunci, o iniţiativă a Poloniei, sprijinită de Suedia. De altfel, în interiorul Uniunii Europene, Parteneriatul Estic a rămas, pînă astăzi, o iniţiativă sprijinită, mai cu seamă, de ţările foste comuniste membre UE, care vor să-şi ajute vecinii din Est.

Parteneriatul Estic include cele 6 ţări foste sovietice, apropiate de Uniunea Europeană: Ucraina, Belarus, Moldova, Georgia, Armenia şi Azerbaidjanul, cărora li se acordă o serie de facilităţi comerciale şi un regim de facilitare a acordării vizelor, în vreme ce se evită total discutarea vreunei perspective de aderare concretă la Uniune într-un viitor previzibil.

Oficialii din ambele părţi, atît din Uniunea Europeană, cît şi din cele 6 ţări ale Parteneriatului, prezintă această iniţiativă ca pe un foarte mare succes, insistînd, cel mai adesea, asupra promisiunii liberalizării regimului vizelor.

În practică însă, diferitele instituţii europene îşi coordonează cu mare dificultate activitatea în direcţia ţărilor Parteneriatului. Astfel, Parlamentul European deplînge faptul că numirile ambasadorilor Uniunii în regiune se fac în mod opac, de către şefa diplomaţiei europene Cathrine Ashton, şi că Parlamentul nu are aici nimic de spus, putînd doar să audieze în mod formal ambasadorii, însă cu uşile închise. Aşa se face că, Uniunea Europeană a numit, la Kiev, un ambasador care nu vorbeşte nici ucraineana, nici rusa.

Pentru Moldova, în aşteptarea liberalizării regimului vizelor, Parlamentul European a decis deja o serie de facilităţi, cum a fost, anul trecut, mărirea cantităţii de vin care poate fi exportat în Europa în condiţii preferenţiale. Mai rămîne însă şi ca producătorii de vin, moldoveni, să poată circula liber în Uniune.

La Chişinău s-a desfăşurat Reuniunea şefilor misiunilor diplomatice şi consulare ale Republicii Moldova

Timp de trei zile, la Chişinău s-a desfăşurat Reuniunea şefilor misiunilor diplomatice şi consulare ale Republicii Moldova, în cadrul căreia, a fost evaluat progresul înregistrat de ţara noastră în domeniul politicii externe şi formulate sarcini noi pentru perspectiva apropiată şi pe termen mediu, potrivit Serviciului de informare şi comunicare cu mass-media al MAEIE.

O atenţie deosebită a fost atribuită examinării chestiunilor legate de interacţiunea dintre Ministerul de Externe şi misiunile diplomatice, de realizarea obiectivelor de integrare europeană, de promovarea cooperării în cadrul organismelor internaţionale şi în plan bilateral, de procesul de reglementare a conflictului transnistrean, de activităţile în domeniul consular şi sprijinirea diasporei, de promovarea diplomaţiei economice.

În faţa ambasadorilor au vorbit şeful statului Nicolae Timofti, prim-ministrul Vlad Filat, preşedintele Parlamentului Marian Lupu, viceprim-ministrul, ministrul Afacerilor Externe şi Integrării Europene Iurie Leancă, care au apreciat activitatea misiunilor diplomatice şi consulare ale ţării noastre, au pus o serie întreagă de sarcini noi în faţa serviciului diplomatic, dar totodată, au reliefat şi existenţa anumitor deficienţe, depăşirea cărora va permite sporirea eficienţei în promovarea intereselor naţionale în plan extern în domeniul politic, comercial-economic şi cultural-umanitar.

Corpul ambasadorial a fost informat pe larg despre procesul de reforme din ţară de către viceprim-ministrul, ministrul Economiei Valeriu Lazăr, ministrul Justiţiei Oleg Efrim, ministrul Agriculturii şi Industriei Alimentare Vasile Bumacov, ministrul Apărării Vitalie Marinuţa. Viceprim-ministrul pentru reintegrare Eugen Carpov a prezentat un raport amplu cu privire la stadiul actual şi perspectivele procesului de reglementare a conflictului transnistrean. Dimensiunea parlamentară a politicii externe a fost examinată în cadrul unui dialog cu conducerea Legislativului şi membrii Comisiei parlamentare pentru Politică Externă şi Integrare Europeană.

Participanţii la seminar – conducerea MAEIE şi şefii misiunilor diplomatice şi consulare au subliniat utilitatea unor astfel de reuniuni devenite tradiţionale nu doar în ţara noastră, ci şi în multe alte state din lume, menirea acestora fiind, în ultimă instanţă, de a spori randamentul serviciului diplomatic în promovarea intereselor naţionale în plan extern şi de a contribui la crearea condiţiilor propice pentru dezvoltarea social-economică, avansarea procesului de modernizare şi asigurarea unui trai decent tuturor cetăţenilor ţării.

Flash

Moldovenii vor rămîne fără pensii la bătrîneţe

Fiecare al treilea moldovean va rămîne fără pensie la bătrîneţe. Asta după ce, peste 800 de mii de cetăţeni ai Republicii Moldova nu au achitat anul trecut asigurarea socială de stat. Constatarea a fost făcută de Curtea de Conturi în urma examinării Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale.

Majoritatea celor care nu achită asigurarea socială sînt migranţii. În viitor, moldovenii care muncesc peste hotare ar putea fi obligaţi de autorităţi să-şi asigure pensii.

Lunar, contribuţia fiecărui angajat în Fondul Social de Pensii este de 6% din salariu. În prezent, pensia medie pentru limita de vîrstă este de 900 de lei. În acest an, bugetul asigurărilor sociale de stat constituie aproape 10 miliarde de lei, cu aproximativ 7 la sută mai mult decît în 2011.

Limitarea temporară a circulaţiei mijloacelor de transport de mare tonaj pe drumurile din municipiul Chişinău

Primăria Chişinău informează că, pe timp de caniculă, va limita provizoriu circulaţia mijloacelor de transport de mare tonaj pe drumurile din municipiu. Măsura este aplicată în scopul prevenirii deteriorării asfaltului de pe drumurile publice, în condiţiile temperaturilor ridicate. O dispoziţie în acest sens a fost semnată de viceprimarul de Chişinău, Vladimir Coteţ.

Astfel, în cazul în care vor fi înregistrate temperaturi ale aerului de peste 30ºC, va fi interzisă circulaţia transportului de mare tonaj (greutate de peste 20t) pe căile de acces din beton asfaltic din municipiu, între orele 11.00 şi 18.00.

Ţinînd cont de restricţiile provizorii stabilite, Direcţia transport public şi căi de comunicaţii va elibera agenţilor economici autorizaţii pentru circulaţia mijloacelor de transport de tonaj mare.

Restricţiile instituite nu se referă la mijloacele de transport de călători, de produse alimentare şi de materiale, necesare pentru prevenirea sau înlăturarea situaţiilor excepţionale.

De anul viitor fără camere video la bacalaureat

Montarea camerelor video în cîteva licee din Capitală, în timpul sesiunii de bacalaureat din acest an, a eşuat. Aceasta este concluzia ex-ministrului Educaţiei Mihail Şleahtiţchi, care a menţionat că practica va fi exclusă la anul.

„Vom lua exemplul francezilor, care pun accent pe aparatele de bruiaj a legăturilor telefonice. Sistemele video nu au dat rezultate, iar imaginile au reuşit să fie truncate”, a menţionat Şleahtiţchi.

La fel, fostul ministru a mai precizat că disciplina Istoria va fi păstrată în grila obiectelor obligatorii la BAC. Nu se va renunţa, de asemenea, la Declaraţia pe propria răspundere pe care, în premieră, au semnat-o, în acest an, absolvenţii. „Cu părere de rău, familiarizarea cu noile reguli de evaluare a fost una extrem de superficială, atît în rîndul candidaţilor, cît şi a profesorilor. Dovadă stau cei 10 preşedinţi ai centrelor de BAC eliminaţi şi a celor 333 de lucrări anulate”, a specificat ministrul.

Dintre elevii care nu au reuşit să ia din prima BAC-ul, 200 au mai avut o a doua şansă, iar 133 vor putea susţine examenele abia la anul viitor, după ce au fost prinşi că aveau la ei telefoane mobile sau căşti. Mihail Şleahtiţchi a sfătuit absolvenţii care au picat BAC-ul să-şi îndrepte atenţia spre şcolile de meserii.

Rata promovabilităţii la această sesiune de bacalaureat este de 88,3% şi este cea mai mică din ultimii ani. Nota medie pe ţară este de 7,23. În total, 5% dintre candidaţi au luat nota zece la examene, cam tot atîţia au luat note negative.

La Chişinău vor activa trei secţii de votare pentru referendumul din 29 iulie

La Chişinău vor fi deschise trei secţii de votare la care cetăţenii români vor participa la referendumul de pe 29 iulie.

Duminică, în România se va desfăşura referendumul privind demiterea lui Traian Băsescu din funcţia de preşedinte al statului. În această zi, la Chişinău vor funcţiona 3 secţii de votare care vor fi deschise în sediul Ambasadei României, la Consulatul român, ambele în centrul Capitalei, precum şi la Liceul „Gaudeamus” de pe str. Petru Zadnipru 14/4, sectorul Ciocana. De asemenea, alte 11 secţii de votare vor funcţiona în cîteva oraşe din Republica Moldova.

Potrivit sondajului realizat de Public-Affairs, *55,8%* din români vor vota pentru demiterea lui Traian Băsescu, şi doar 21,1% au spus ferm că-l vor susţine pe preşedintele suspendat.

Mihai Poalelungi: Juridic, nu avem corupţie în sistemul judecătoresc

„Nu cred că justiţia este cea mai afectată de corupţie în societatea noastră. Pur şi simplu, aici corupţia se observă mai uşor, căci justiţia se face în faţa cetăţenilor. Pe cît de uşor apare corupţia, pe atît de greu este să o lichidezi. Totuşi, din punct de vedere juridic, nu putem afirma că avem corupţie în sistem”. Declaraţia a fost făcută de preşedintele Curţii Supreme de Justiţie Mihai Poalelungi, într-un interviu pentru un ziar naţional.

Judecătorul este de părere că, pentru a avea o justiţie europeană şi corectă, trebuie de întreprins un complex de măsuri. „Să uşurăm lucrul judecătorilor, să-i responsabilizăm şi să le majorăm salariile. Cînd am inaintat în Parlament acest proiect, mulţi n-au fost de acord ca „judecătorii corupţi” să aibă salarii mari, dar fără aceasta, eradicarea corupţiei din justiţie ar fi imposibilă”, consideră M. Poalelungi.

Mihai Poalelungi susţine că pesimismul îi caracterizează şi pe funcţionarii noştri, care o bună parte a zilei se ocupă de lucruri personale şi nu-şi fac datoria. „Din pricina lefurilor mici, ei se gîndesc să mai cîştige un ban în plus. De vom sta locului, cred că vom avea un nou aprilie 2009, indiferent de partidul care va fi la guvernare”, a specificat preşedintele CSJ.

Totodată, judecătorul a menţionat că pentru a ajunge la nivelul german, trebuie să treacă decenii. „Oricum, cred că voi putea să schimb multe în sistemul judiciar. Dacă nu, va veni altul, care sper să fie mai bun”, a punctat M. Poalelungi.

Referitor la propunerea PL ca examenele de evaluare ale judecătorilor să fie transmise online, judecătorul consideră că dacă vom merge pe calea asta, degrabă vom instala camere la judecători acasă, ca să vedem ce fac după lucru. „Şi ei sînt oameni, chiar dacă teoretic ar trebui să fie îngeri. Eu n-am învăţat la şcoala de îngeri, ci la aceeaşi şcoală ca şi dumneavoastră. Mai bine le-am da judecătorilor salariul promis şi posibilitate să ne dovedească că pot să facă justiţie. De nu vor reuşi, atunci vom inventa fel de fel de camere”, a conchis Mihai Poalelungi.

Precizăm că, Mihai Poalelungi a fost ales, în aprilie 2008, judecătorul Republicii Moldova la CEDO. Din februarie 2012, acesta deţine funcţia de preşedinte al Curţii Supreme de Justiţie.

Fără finanţare externă Republica Moldova nu poate nimici armamentul expirat din dotarea Armatei Naţionale

Statul nu dispune de resurse financiare suficiente pentru a nimici armamentul cu termen tehnic expirat sau pentru a-l păstra în condiţii adecvate. Astfel, unica soluţie este sprijinul financiar extern în cadrul unor programe internaţionale. Declaraţii în acest sens au fost lansate de către Alexei Barbăneagră, consilier prezidenţial în domeniul apărării şi securităţii naţionale. Asta după ce, preşedintele ţării, Nicolae Timofti, a convocat în şedinţă Consiliul Naţional de Securitate pentru a discuta despre starea armamentului din dotarea Armatei Naţionale.

Pentru a reduce riscul exploziei, muniţiile care prezintă pericol vor fi în continuare nimicite. Datorită unui contract semnat între Ministerul Apărării şi organizaţia neguvernamentală „Norwegian People’s Aid”, circa 600 tone de muniţii din dotarea Armatei Naţionale, fabricate în anii 1960-1980, vor fi procesate pînă în 2013.

În cadrul primului proiect, care s-a desfăşurat în perioada 7 mai -15 iunie, au fost procesate aproximativ 90 tone de muniţii cu termenul tehnic expirat, precum şi s-au nimicit aproximativ 12 tone de muniţii, care au fost stabilite ca fiind cu pericol iminent de explozie.

O altă metodă ar fi reamplasarea depozitelor în afara oraşelor. Chişinăul poartă tratative cu OSCE privind construcţia unui astfel de depozit. În prezent, există depozite de armament chiar şi în centrul Capitalei, fapt ce pune în pericol nu doar personalul militar, ci şi populaţia civilă din preajmă.

De asemenea, armamentul expirat ar putea fi vîndut, obiectiv care revine Ministerului Apărării.

Ministerul Apărării al Republicii Moldova a semnat, în luna mai curent, Memorandumul de înţelegere cu organizaţia neguvernamentală „Norwegian People’s Aid”. Documentul prevede realizarea unui program de reducere a riscului de explozie la depozitele de muniţii ale Armatei Naţionale.

Nicolae Timofti: Ministerul de Externe este cea mai eficientă structură guvernamentală

Preşedintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, a lăudat activitatea Ministerului de Externe de la Chişinău în cadrul unui interviu, menţionînd că aceasta este cea mai eficientă structură guvernamentală.

În cadrul interviului, Timofti a declarat că relaţia cu Uniunea Europeană primează, de departe, în lista priorităţilor Republicii Moldova în materie de politică externă. „Ministerul nostru de Externe este perceput aici, la Chişinău, drept cea mai eficientă structură guvernamentală, care a reuşit să stabilească în ultimii 3 ani relaţii prieteneşti cu structurile europene şi cu multe dintre statele membre ale UE”, a menţionat N. Timofti.

Totodată, preşedintele a ţinut să precizeze că are o colaborare excelentă cu ministrul Leancă şi cu adjuncţii săi, Natalia Gherman şi Andrei Popov – „nişte diplomaţi care fac mult bine Republicii Moldova”.

Timofti a menţionat că dorinţa sa a fost să se convingă că Republica Moldova şi-a îmbunătăţit relaţiile cu vecinii. „Aşa se explică vizitele pe care le-am întreprins în ultimele două luni la Bucureşti, Kiev, Moscova şi Istanbul. Şi peste tot am întîlnit numai prieteni”, a precizat preşedintele.

Din R. Moldova, în anii 1994-2010, au fost scoase fără a fi înregistrate 2 miliarde de dolari SUA, arată un studiu

De la începutul anilor ’90, din Republica Moldova au ieşit aproape 2 miliarde de dolari SUA, dacă se adaugă şi cîştigurile aduse de investiţiile ascunse în offshoruri, potrivit studiului „The Price of Offshore Revisited”, realizat de grupul Tax Justice Network.

Valoarea cumulată a capitalului ieşit din Republica Moldova fără a fi înregistrat ar fi acoperit, în anul 2010, circa 43 la sută din datoria externă totală, care era evaluată la 4,6 miliarde de dolari SUA.

Potrivit studiului, la capitolul migrări de capital în ţările cu regimuri fiscale protectoare, Moldova este pe penultimul loc printre ţările CSI, cele mai mari fonduri fiind scoase din Federaţia Rusă, respectiv 797,9 miliarde de dolari SUA, Ucraina - 166,8 miliarde şi Kazahstan - 136,2 miliarde de dolari. Valoarea fondurilor scoase din Ucraina ar fi fost suficientă pentru a acoperi în proporţie de 144% datoria externă, iar a capitalului scos din Kazahstan - 118%.

Peste 1194 miliarde de dolari SUA au fost scoase din ţările CSI în perioada 1993-2010, dintre care o sumă de aproximativ 200 miliarde de dolari reprezintă cîştigurile aduse de investiţiile ascunse în zone offshore.

La elaborarea studiului au fost folosite datele de la Banca pentru Reglemente Internaţionale, de la Fondul Monetar Internaţional, Banca Mondială şi guverne naţionale, precizează Tax Justice Network.

Un studiu efectuat de Grupul de analiză american Global Financial Integrity (GFI), în anul trecut, estima fluxurile financiare ilicite din Republica Moldova la o valoare medie anuală de 375 mil. USD, ea fiind plasată pe locul 82 dintre 125 de ţări în clasamentul care evidenţia evoluţia medie anuală a fluxurilor financiare ilicite în perioada 2000-2008. Fluxurile financiare ilicite pot reprezenta inclusiv, potrivit GFI, sume de bani scoase din ţară şi plasate în conturi bancare din paradisurile fiscale.

Experţii financiari sînt de părere că estimările privind fluxurile financiare ilicite ar putea conţine erori atît cu semnul plus, cît şi minus, însă par a fi credibile luîndu-se în considerare faptul că s-au luat în calcul date ale FMI, Băncii Mondiale şi autorităţilor.

Reducerea poverilor fiscale ar diminua munca nedeclarată

Simplificarea sistemului social şi de plăţi la bugetul asigurărilor sociale de stat, dar şi simplificarea pentru plătitori a poverilor fiscale, sînt necesare pentru a motiva angajatorii, dar şi angajaţii să evite practicarea muncii nedeclarate. În aceeaşi măsură, este necesar de a creşte numărul personalului calificat în cadrul Inspecţiei Muncii. Acestea sînt doar cîteva din concluziile celei de-a 13-a ediţii a Monitorului Social, cu genericul „Aplicarea bunelor practici privind reducerea incidenţei muncii nedeclarate în Republica Moldova", prezentat, recent, de către Viorica Antonov, expert asociat, IDIS „Viitorul".

Viorica Antonov susţine că, în ceea ce priveşte securitatea socială, munca nedeclarată şi achitarea salariilor în plic, au implicaţii grave pentru sistemul asigurărilor sociale şi de sănătate, pentru respectarea dreptului la pensie şi dreptului la asigurări împotriva accidentelor la locul de muncă. Conform datelor raportate de Inspecţia Muncii, pentru perioada ianuarie-martie 2012 au fost întocmite procese verbale de control şi consemnate 21 062 de încălcări a legislaţiei muncii, dintre care 9024 au constituit încălcări în domeniul relaţiilor de muncă şi respectiv, 12 038 încălcări privind securitatea şi sănătatea la locul de muncă.

„În prezent, sancţiunile sînt foarte mici ca să descurajeze agenţii economici şi persoanele fizice să nu mai plătească salariile în plic. Pentru aceasta este nevoie de o motivaţie serioasă şi credem că experienţa altor state ar putea sugera unele politici din perspectiva unui design instituţional mai eficient pentru a îmbunătăţi instrumentele de diminuare a salariilor în plic", este de părere sursa citată.

În Monitor, autoarea propune un şir de recomandări privind diminuarea muncii nedeclarate, printre care amintim: un pachet de compensaţii şi beneficii bine gîndit pentru angajaţi şi o politică fiscală armonizată pentru angajatori; găsirea modalităţilor eficiente de identificare a cazurilor de muncă nedeclarată. Pentru aceasta se foloseşte controlul intersectorial (sau i se mai spune încrucişat) atunci cînd mai multe instituţii de resort desfăşoară, concomitent, controale, în baza unor acorduri comune de colaborare.

Autoarea lucrării prezintă practici de diminuare a fenomenului muncii nedeclarate din alte ţări. Astfel, în Italia, angajatorii sînt sancţionaţi administrativ cu amenzi ce variază între 1500 euro şi 12 000 euro pentru fiecare angajat nedeclarat şi o sancţiune de 150 euro pentru fiecare zi de muncă nedeclarată. În Polonia, valoarea maximă a unei amenzi pentru angajarea ilegală sau practica muncii nedeclarate variază de la 250 euro pînă la 7500 euro pentru fiecare persoană. Mai multe informaţii pot fi găsite în versiunea integrală a Monitorului.

Monitorul cuprinde o platformă de discuţii, unde se regăsesc poziţiile reprezentanţilor instituţiilor responsabile de eradicarea muncii informale. Este vorba de Gheorghe Sîrcu, şef Direcţie politici salariale, Ministerul Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei; Dumitru Stavilă, inspector general de stat al Muncii; Ana Moldovanu, şef, Departament protecţie social-economică, Confederaţia Naţională a Sindicatelor.

Ocuparea informală sau munca nedeclarată generează pierderi colosale la bugetul public naţional. Doar pentru 2010, conform ultimelor estimări, Bugetul Asigurărilor Sociale de Stat (BASS) a suferit pierderi de aproximativ 2,1 mlrd. lei, Bugetul de Stat (BS) - 1,6 mlrd. lei şi Fondurile Asigurării Obligatorii de Asistenţă Medicală (FAOAM) - 1 mlrd. În această ordine de idei, se estimează că bugetul public naţional va suferi pierderi fiscale aproximativ cu 6% pe an, care vor atinge sume de peste 6 mlrd. lei în următorii cinci ani.

Monitorul Social reprezintă un produs al IDIS „Viitorul", care surprinde evoluţia problemelor sociale cele mai persistente, sugerînd soluţii de remediere a acestora. Publicaţia este elaborată în colaborare cu Fundaţia Friedrich Ebert Stiftung.

Cor. DREPTUL

Acord de colaborare cu Biroul de Probaţiune Bălţi

Recent, reprezentanţa Bălţi a Centrului pentru Drepturile Omului din Moldova a încheiat un acord de colaborare cu Biroul de Probaţiune Bălţi. Această acţiune se înscrie în activităţile de colaborare dintre ombudsmani şi Serviciul de probaţiune prevăzute pentru anul curent şi continuă activităţile anterioare ale avocaţilor parlamentari de monitorizare a respectării drepturilor pe care le au subiecţii probaţiunii.

Implementarea Legii cu privire la probaţiune, în contextul mai larg al reformei justiţiei, constituie obiectul monitorizării din partea avocaţilor parlamentari. Multitudinea de aspecte practice legate de implementarea probaţiunii este importantă pentru ombudsmani, deoarece o societate democratică, avînd ca principii de bază ale funcţionării statului drepturile şi libertăţile omului, utilizează diverse instrumente de reabilitare socială a persoanei aflată în conflict cu legea. Probaţiunea este în acest sens un important pas, iar colaborarea cu organele de stat şi reprezentanţii diverselor organizaţii neguvernamentale, întru soluţionarea problemelor cu care se confruntă oficiile de probaţiune, constituie o abordare optimă pentru întreaga societate.

Scopul acordului de colaborare încheiat este de a îmbunătăţi susţinerea minorilor aflaţi în conflict cu legea penală pentru a asigura respectarea drepturilor lor, a acorda asistenţă juridică şi a proteja libertăţile şi interesele fundamentale ale acestora. Obiectivul înţelegerii îl constituie colaborarea şi realizarea activităţilor comune desfăşurate întru implementarea şi aplicarea probaţiunii presentinţiale şi sentinţiale în privinţa minorilor şi stabilirea în acest sens a activităţilor orientate spre reintegrarea socială a minorilor aflaţi în conflict cu legea.

În 2011, Centrul pentru Drepturile Omului a studiat starea de lucruri în domeniul probaţiunii penitenciare şi postpenitenciare, ulterior fiind elaborat de către avocatul parlamentar Aurelia Grigoriu raportul tematic „Implementarea Legii cu privire la probaţiune în Republica Moldova: probaţiunea penitenciară şi probaţiunea postpenitenciară". Raportul a formulat recomandările avocatului parlamentar în ceea ce priveşte mecanismele de implementare a probaţiunii. De asemenea, CpDOM a organizat mai multe mese rotunde la Cahul, Comrat, Bălţi şi Chişinău unde au fost discutate problemele de implementare a probaţiunii.

CpDOM

Nicolae Timofti va primi o indemnizaţie de 241 553 lei, din bugetul CSM

Preşedintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, va primi 241 553 lei din indemnizaţia unică de 400 000 de lei. Restul banilor vor fi reţinuţi pentru impozite, a precizat Serviciul de presă al Preşedintelui.

În conformitate cu prevederile Legii cu privire la statutul judecătorului, magistratului demisionat i se plăteşte o indemnizaţie unică de concediere egală cu produsul înmulţirii salariului său mediu lunar la numărul de ani de activitate în funcţia de judecător.

Conform datelor furnizate de Consiliul Superior al Magistraturii, preşedintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, va primi o indemnizaţie de 241 de mii 553 lei din bugetul CSM, unde şeful statului a activat pînă la 23 martie 2012.

Potrivit aceleiaşi surse, Nicolae Timofti a funcţionat în calitate de judecător timp de 35 de ani, în perioada 1976-2012. Acesta a demisionat, din funcţia de preşedinte al Consiliului Superior al Magistraturii, pe data 23 martie, după ce la 16 martie a fost ales în funcţia de şef al statului de către 62 de deputaţi.

Amintim că, săptămîna trecută Executivul a aprobat un proiect de lege prin care Ministerul Finanţelor urmează să aloce 400,4 mii de lei, din fondul de rezervă al Guvernului, Consiliului Superior al Magistraturii.

Familiile nevoiaşe pot depune actele pentru a primi ajutorul pe perioada rece a anului

Ministerul Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei anunţă că familiile cu venituri foarte mici pot deja apela după ajutor pentru perioada rece a anului 2012-2013. Acesta va constitui 200 de lei, Guvernul majorîndu-l în acest an cu 50 de lei.

Ajutorul se stabileşte familiilor care au un venit lunar mai mic de 896 lei. În 2011, de ajutoarele sociale respective au beneficiat persoanele care aveau un venit global lunar mai mic de 805 lei.

Ajutorul pentru perioada rece este oferit pentru lunile noiembrie, decembrie, ianuarie, februarie, martie.

Pentru a solicita acest ajutor, familia trebuie să depună o cerere la asistentul social din primăria localităţii sale. Ulterior, Direcţia/Secţia raională asistenţă socială şi protecţie a familiei, în baza datelor declarate de familie în cerere, decide asupra dreptului de a acorda susţinere.

Amintim că ajutorul pentru perioada rece a anului a fost introdus din ianuarie 2011. Această prestaţie se oferă pentru a susţine familiile aflate în dificultate să achite costurile energetice sporite în perioada rece a anului.

La Chişinău a fost lansat Programul de ţară privind munca decentă

Promovarea dialogului social în Republica Moldova în domeniul relaţiilor industriale, negocierilor colective, standardelor de muncă internaţionale, promovarea oportunităţilor de angajare în cîmpul muncii, axat îndeosebi pe nevoile migranţilor şi tinerilor, precum şi fortificarea sistemului de protecţie socială, sînt priorităţile Programului de ţară privind munca decentă pentru anii 2012-2015, implementat cu suportul Organizaţiei Internaţionale a Muncii.

„Această agendă este, de fapt, o parte integrantă din programul de activitate a Guvernului, care îşi propune prin politicile şi practicile aplicate să reducă sărăcia, să ridice nivelul de bunăstare, să dea un impuls nou şi calitativ vieţii concetăţenilor noştri", a spus ministrul Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei, Valentina Buliga, în cadrul ceremoniei de lansare a programului în Moldova.

Potrivit Valentinei Buliga, prin obiectivele prevăzute în acest document va fi susţinută plenar munca decentă în Republica Moldova.

Lecţii privind siguranţa copiilor şi protecţia drepturilor lor în perioada estivală

Cei mai mici ca noi – copiii, sînt informaţi referitor la drepturile şi siguranţa lor în cadrul unei ample campanii.

Recent, angajaţii Serviciului minori din cadrul Direcţiei generale poliţie ordine publică, în parteneriat cu Centrul Internaţional „La Strada" şi Organizaţia Obştească „Viaţa Nouă", au desfăşurat activităţi cu caracter educativ-informativ în cadrul taberelor de odihnă şi întremare a sănătăţii copiilor „Olimpieţ" din s. Congazcic şi „Costior" din s. Congaz, raionul Comrat.

Evenimentul face parte din campania cu genericul „Siguranţa şi protecţia copiilor în perioada estivală 2012", desfăşurată de Ministerul Afacerilor Interne, în perioada 1 iunie - 31 august 2012. Scopul campaniei constă în asigurarea protecţiei drepturilor copilului, promovarea modului sănătos de viaţă, prevenirea şi combaterea viciilor sociale şi a violenţei, precum şi prevenirea traumatismului în rîndurile minorilor.

Pe parcursul lecţiilor în cauză, angajaţii Serviciului minori au informat copiii despre normele de conduită, regulile circulaţiei rutiere şi de securitate, precum şi despre normele de securitate antiincendiară şi de prevenire a cazurilor de înec. De asemenea, ofiţerii de poliţie s-au referit şi la riscurile la care pot fi expuşi copiii în timpul vacanţei de vară, înaintîndu-le şi unele recomandări de evitare a acestor situaţii.

Reprezentanţii Centrului Internaţional „La Strada" au informat copiii despre măsurile de securitate şi regulile de comportament în spaţiul virtual, precum şi despre modalităţile de soluţionare a problemelor cu care aceştia se pot confrunta.

La rîndul său, reprezentanţii organizaţiei obşteşti „Viaţa Nouă" au informat copiii despre pericolul consumului de droguri şi riscurile generate de acest viciu fatal.

Lilia DUMINICA

Totalurile acţiunilor de prevenţie în perioada de prohibiţie la pescuit

Perioada 15 aprilie – 13 iulie a fost considerată perioada de prohibiţie la pescuit. În acest timp, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a desfăşurat un şir de acţiuni pentru asigurarea controlului riguros asupra condiţiilor de reproducere naturală a peştelui în bazinele piscicole din Republica Moldova. Prin urmare, a fost interzis pescuitul în scop comercial, recreativ-sportiv şi de amator în habitatele piscicole naturale din ţară.

În această arie de preocupări, angajaţii Ministerului Afacerilor Interne, de comun cu reprezentanţii Serviciului piscicol, Inspectoratului Ecologic de Stat, autorităţilor administraţiei publice locale şi Societăţii Vînătorilor şi Pescarilor din Republica Moldova au organizat şi desfăşurat, în perioada vizată, 363 de întruniri cu colectivele de pescari şi membrii agenţiilor ecologice.

De asemenea, au fost efectuate 2138 de razii pentru contracararea braconajului şi pescuitului ilicit, în rezultatul cărora au fost întocmite 452 de procese verbale cu privire la contravenţiile înregistrate, în baza prevederilor art.114 Cod contravenţional (încălcarea regulilor de protecţie a resurselor piscicole şi a regulilor de pescuit).

Ca rezultat al acţiunilor întreprinse, oamenii legii au ridicat 3 undiţe electrice (Cantemir, Soroca, Cahul), 4 bărci de cauciuc, 320 plase de pescuit cu lungimea totală de circa 13 650 metri, 64 ecrane, 240 undiţe, alte unelte şi scule de pescuit, precum şi 140 kg de peşte de diferite specii.

De către Comisariatele de poliţie Soroca şi Cantemir au fost iniţiate 2 cauze penale în baza prevederilor articolului 234 Cod penal – „Îndeletnicirea ilegală cu pescuitul, vînatul sau cu alte exploatări ale apelor", pentru care infractorii riscă o amendă în mărime de la 4000 la 14 000 lei sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Cele mai înalte rezultate la contracararea braconajului şi pescuitului ilicit au fost înregistrate de către Comisariatele de poliţie din raioanele Soroca, Cantemir, Orhei, Ştefan Vodă, Rezina şi Cahul.

Lilia DUMINICA

Poliţia rutieră şi FISC-ul vor să revină la amenzi de 10 000 lei pentru transportatorii care nu dau bilete de călătorie

Poliţia rutieră împreună cu Inspectoratul Fiscal de Stat îşi propun să revină la sancţionarea transportatorilor pentru neeliberarea biletelor de călătorie. Astfel, toţi agenţii economici care efectuează transporturi urbane de călători cu microbuze vor primi amenzi usturătoare de la 10 mii de lei pînă la 50 mii de lei, în cazul în care se va constata că transportă călători fără bilete.

Declaraţii în acest sens au fost făcute de către şeful Direcţiei poliţie rutieră din cadrul Ministerului de Interne, Sergiu Armaşu. Potrivit sursei, în perioada în care s-au aplicat amenzi, situaţia se ameliorase, însă şoferii au revenit la vechiul obicei şi nu mai împart tichete de călătorie.

„Era o metodă foarte bună, Inspectoratul Fiscal aplica

nişte amenzi usturătoare. De ce s-a stopat?", şi-a întrebat Armaşu subalternii. Aceştia din urmă au explicat că nu sînt îndeajuns agenţi rutieri pentru a efectua controale sistematice, însă au precizat că în zilele următoare se vor petrece mai multe măsuri de verificare a transportatorilor în urma cărora vor fi sancţionaţi cei care nu respectă cerinţele impuse.

Astfel, pentru cei care se află la prima constatare, amenda aplicată va fi în mărime de 10 000 lei. Comiterea repetată se va sancţiona cu o amendă de 25 000 de lei, iar la cea de a treia abatere şi mai mult - 50 000 lei.

În plus, şeful Poliţiei rutiere a atras atenţia că este nevoie de retras licenţa celor care admit abateri grave. „Acei care ne fac nouă probleme nu trebuie să mai activeze. Să se ceară retragerea licenţelor", a punctat Armaşu. Însă, la iveală au ieşit alte probleme, mult mai grave. „De fiecare dată, la retragerea licenţei se deschide o altă licenţă în baza căreia, se activează în continuare. După un timp, se repetă aceleaşi încălcări", a menţionat şeful Secţiei poliţie rutieră, mun. Chişinău, Sergiu Ceban. În context, Sergiu Armaşu a declarat că este nevoie de modificări ale legislaţiei în vigoare şi că în acest sens, trebuie să insiste chiar Camera de Licenţiere, unde are loc „schimbul facil de licenţe".

Moldova ar putea fi scoasă de sub incidenţa Amendamentului Jackson-Vanik

Comisia pentru finanţe a Senatului american a aprobat scoaterea Republicii Moldova, alături de Rusia, de sub incidenţa amendamentului Jackson-Vanik. Astfel, ţara noastră va putea beneficia de un regim comercial obişnuit. Asta deoarece votul din Comisia de finanţe trebuie confirmat şi de plenul Congresului. Procedura ar putea avea loc, potrivit Reuters, în următoarele două săptămîni, înainte ca aleşii americani să iasă în concediu pentru o lună, cu atît mai mult, cu cît în august, Federaţia Rusă va adera la Organizaţia Mondială a Comerţului.

În aceste condiţii, potrivit preşedintelui Parlamentului, Marian Lupu, Moldova ar putea negocia un Acord de Liber Schimb cu Statele Unite ale Americii. Despre acest subiect, preşedintele Legislativului a discutat şi cu ambasadorul SUA în Republica Moldova, William Moser. Speaker-ul spune că în Congresul american a fost format un grup de lucru care va promova iniţiativa de a scoate Moldova de sub incidenţa Amendamentului Jackson-Vanik pînă în toamna acestui an.

„O primă acţiune în cadrul acestui grup este încercarea de a promova două legi, una în Senat, iar alta în Congres privind eliminarea Amendamentului Jackson-Vanik pentru Republica Moldova. Eliminarea acestui amendament ar duce la deschiderea posibilităţii de a negocia un Acord de Liber Schimb cu Statele Unite", a subliniat Marian Lupu.

La rîndul său, ambasadorul SUA la Chişinău, Henry Moser, susţine că Moldova are tot sprijinul în acest sens. „Congresul s-a arătat dispus ca, într-un final, Amendamentul Jackson-Vanik să fie eliminat. Administraţia preşedintelui Obama va oferi tot sprijinul necesar, dar acest lucru trebuie să fie decis de Congresul american", a remarcat H. Moser.

Pe de altă parte, Associated Press notează că Republica Moldova, care a aderat la OMC în 2001, este singurul stat din cadrul acestei organizaţii, care nu are stabilite relaţii comerciale libere cu SUA.

Amendamentul Jackson-Vanik, adoptat în 1975 de Statele Unite, era îndreptat împotriva URSS şi impunea o serie de restricţii comerciale, care au fost preluate apoi de statele succesoare, printre care şi Republica Moldova

Lilia DUMINICA

Pentru o cameră mai bună şi fără taxe în cămin studenţii participă la reparaţii

Lucrările de reparaţie în căminele studenţeşti sînt în toi. În unele cămine şi studenţii dau o mînă de ajutor. Tinerii silitori se aleg, în schimbul muncii lor, cu o cameră mai bună şi sînt scutiţi de taxa pentru cazare.

De regulă, studenţilor li se încredinţează holurile, grupurile sanitare.

Ana Golba, studentă: Am văruit, am vopsit, ordine...Ceea ce trebuia să facem, aceea am făcut.

Drept răsplată, căminiştii se aleg cu odăi pentru două persoane şi sînt scutiţi de taxa pentru cazare.

Snejana Ceban, studentă: Am început reparaţia şi deja avem aproape o luna, şi lucrăm în fiecare zi. Este puţin greu, obositor, dar trebuie să muncim pentru că vom avea camere pentru doi şi vom fi scutiţi de plată.

Vasile Culeac, student: Am venit la reparaţii, deoarece am înţeles că toate patru cămine: unu, doi, trei, patru se închid şi am nevoie de cămin pentru că sînt la master, şi nu se ştie dacă se vor da locuri la masteranzi.

Şi în acest an, reparaţia va fi una cosmetică. Surse pentru mai mult nu există, spune administratorul, chiar dacă ultima dată, instituţia a fost reparată capital cu 30 de ani în urmă.

Nicolae Roşca, administrator: Anul acesta facem reparaţie cosmetică, ceea ce ţine de vopsit, văruit, spălat, aranjament în odăi, pe coridoare în locurile obşteşti. Ceea ce ţine de reparaţii capitale, nu se prevăd, fiindcă în bugetul statului nu au fost planificate aceste reparaţii.

Studenţii vor fi cazaţi în cămine după 25 august. Responsabilii de la Ministerul Educaţiei nu cunosc, deocamdată, dacă taxele pentru cămin se vor majora în noul an de studii. Plata lunară variază între 73 şi 200 de lei, în funcţie de universitate, dar şi de calitatea serviciilor din cămine.

Satele fără medici de familie

Satele din Moldova se confruntă cu o criză a medicilor de familie. Tinerii nu vor să facă Medicină de Familie, iar cei care absolvesc această specialitate refuză să lucreze în localităţile rurale. În asemenea condiţii, un medic de familie este nevoit să consulte locuitori din mai multe sate, iar oamenii trebuie să stea la coadă pentru a fi examinaţi.

Ludmila Andronic este medic de familie în cinci sate din raionul Hînceşti. Mai are patru ani pînă la vîrsta de pensionare, însă nu are un înlocuitor.

„La sector, după numărul de locuitori ar trebui să fie încă doi medici de familie. Eu, însă, activez de una singură. Un singur rezident a fost şi a activat două luni de zile", a menţionat Andronic.

Ludmila Andronic vine în satul Pereni în fiecare marţi, unde o aşteaptă foarte mulţi pacienţi, iar atunci cînd lipseşte, felcerul din sat oferă consultanţă.

„Este greu, trebuie să te duci tocmai la Paşcani", a menţionat o pacientă.

„În curînd voi împlini 74 de ani, lucrez de 50 de ani aici. Uneori primim bolnavii le scriem medicamente. Facem noi ce ar trebui să facă un medic", a precizat Chiril Botnari, felcer.

În prezent, Moldova are nevoie de încă 316 medici de familie. Problema ar putea fi rezolvată în cel puţin şapte ani, dacă toţi cei 40 de tineri, care absolvesc anual Medicina de Familie, vor profesa.

„Noi nu mergem în completarea necesităţilor Republicii Moldova, dar sîntem în descreştere. Tinerii astăzi au alt standard. În localităţile rurale nu este infrastructură pentru ca şi ei să aibă un mod de viaţă", a conchis şeful de la Catedra Medicină de Familie, Universitatea de Medicină „Nicolae Testemiţanu", Grigore Bivol.

Reprezentanţii Ministerului Sănătăţii nu au comentat deocamdată această situaţie.

„Moldovenii sînt neglijenţi şi risipitori de energie electrică"

Moldovenii sînt pe cît de săraci, pe atît de risipitori, atunci cînd este vorba de energia electrică. Experţii spun că, anual, Moldova consumă 200 de milioane de kilowaţi/oră şi plăteşte mai mult de 300 de milioane de lei pentru energia care, de fapt, ar putea fi economisită.

Calculele arată că în fiecare gospodărie ar putea fi economisiţi aproximativ 80 de lei pe lună, dacă energia electrică ar fi folosită eficient.

„Dacă am analiza toate aceste cheltuieli, fiecare aparat care stă în regim de aşteptare consumă lunar pînă la 50 de kilowaţi/oră de energie. Astfel, se adună aproximativ 80 de lei pe lună", a declarat Irina Guţu, responsabil, proiectul eficienţă energetică.

Experţii spun că nu ştim să folosim corect electrocasnicele.

„Populaţia este foarte prost informată în ceea ce ţine de eficienţa unor obiecte electrocasnice, pe care noi le procurăm din magazin. Noi putem să economisim în consumul casnic pînă la 10 şi chiar pînă la 15 procente din energia electrică", a afirmat preşedintele Asociaţiei Consumatorilor de Energie din Moldova, Nicolae Mogoreanu.

Calculele arată că, un televizor lăsat în priză consumă pînă la 15 kilowaţi/oră în plus. O combină muzicală în regim de aşteptare înghite lunar nouă kilowaţi/oră. Cuptorul cu microunde consumă pînă la şapte kilowaţi/oră, iar un computer, un încărcător şi un DVD - cîte patru kilowaţi/oră. Astfel, lunar, cheltuim fără sens peste 50 de kilowaţi/oră de energie electrică, echivalentul a 80 de lei.

Procuratura Generală

Cronică

Colaborator al Depozitarului Naţional al Valorilor Mobiliare a fost condamnat

Un angajat al Depozitarului Naţional al Valorilor Mobiliare a fost condamnat la 5 ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii pe Piaţa Valorilor Mobiliare pentru o perioadă de 4 ani.

Acesta a fost învinuit de Procuratura Anticorupţie de folosirea intenţionată a situaţiei de serviciu în interese materiale şi personale, şi pentru confecţionarea documentelor oficiale false.

De fapt, în perioada iulie-septembrie 2010, inculpatul exercita funcţia de preşedinte interimar al SA „Depozitarul Naţional al Valorilor Mobiliare" .

Tot în anul 2010, în baza încheierilor Judecătoriei Economice de Circumscripţie şi a Judecătoriei Sectorului Centru a fost interzis „Depozitarului Naţional al Valorilor Mobiliare" de a efectua anumite acţiuni de înstrăinare a pachetului de acţiuni în număr de 997 798 unităţi, cota parte deţinută de către o persoană fizică într-o firmă şi de a elibera extrase de pe un cont depozitar.

Acţionînd contrar interdicţiilor aplicate de către instanţele judecătoreşti, inculpatul, manifestînd interes material şi personal de acordare a sprijinului necesar unor persoane, a transferat acţiunile nominalizate de la un agent economic la altul.

Prin acestea, inculpatul a contribuit la deposedarea de dreptul de proprietate al persoanei fizice asupra pachetului de acţiuni deţinute, valoarea cărora constituie 997 798 lei.

Bărbatul a fost condamnat şi pentru că în septembrie 2010 a denaturat conţinutul actelor oficiale emise de SA „Depozitarul Naţional al Valorilor Mobiliare" şi a eliberat extrasul cu date denaturate de pe un cont depozitar.

Prin extras se confirma faptul că pachetul de acţiuni în număr de 1 995 596 al unui agent economic este înregistrat şi deţinut de un alt agent economic pe care inculpatul îl „proteja".

Sentinţa poate fi atacată în conformitate cu ordinea stabilită de legislaţie.

Şoferul care a provocat un grav accident în apropierea Circului a fost condamnat

Şoferul BMW-ului care a provocat un grav accident în apropierea Circului şi a fugit de la faţa locului a fost condamnat la 6 ani şi 8 luni de detenţie, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

Accidentul s-a produs în seara de 9 aprilie 2011. BMW-ul care circula cu viteză excesivă a intrat pe contrasens, a doborît gardul de pe marginea drumului, a rupt un copac şi apoi a lovit cîţiva pietoni aflaţi pe trotuar. În rezultatul tragicului accident, unul dintre pasagerii automobilului şi un pieton şi-au pierdut viaţa, iar alţi patru au fost internaţi în stare gravă la spital.

Şoferul a fost acuzat de procurori de încălcarea regulilor de securitate a circulaţiei de către persoana care conduce mijlocul de transport, soldată cu decesul a două sau mai multe persoane (art.264 C.pen.) şi părăsirea locului accidentului rutier (art.266 C.pen.).

Sentinţa poate fi atacată în modul stabilit de lege.

Un bărbat va petrece următorii 15 ani după gratii pentru trafic de persoane

Instanţa de judecată l-a condamnat pe un bărbat la 15 ani de închisoare pentru:
- trafic de copii;
- trafic de fiinţe umane;
- proxenetism.

Potrivit Procuraturii de Transport, bărbatul în vîrstă de 58 de ani a fost învinuit că în perioada noiembrie 2010 - mai 2011, urmărind scopul exploatării sexuale comerciale, profitînd de situaţia precară în care se aflau 3 tinere, le-a recrutat din raioanele republicii unde îşi aveau domiciliul şi le-a transportat pentru practicarea prostituţiei în mun. Chişinău.

Ulterior, inculpatul a înlesnit practicarea prostituţiei de către tinere printre care, 2 minore, în saune şi hotelurile din Capitală prin găsirea persoanelor care doresc să le fie acordate servicii sexuale contra plată, organizîndu-le deplasarea şi însoţirea acestora pînă la locul destinaţiei.

Conform sentinţei, în aceeaşi perioadă de timp, inculpatul a îndemnat şi a determinat la practicarea prostituţiei sub patronajul lui încă şase tinere cu vîrste cuprinse între 20 şi 30 de ani.

Sentinţa poate fi atacată.

Escrocherie cu loturile Primăriei

Procuratura Capitalei informează că un bărbat a fost condamnat la 5 ani de închisoare pentru escrocherie, săvîrşită în proporţii mari.

Potrivit procurorilor, în anul 2001, avînd scopul dobîndirii ilicite a bunurilor prin înşelăciune şi abuz de încredere, fiind proprietar al unui lot de pămînt cu suprafaţa de 450 metri pătraţi din Capitală, bărbatul a depus o cerere la Primăria mun. Chişinău privind înlocuirea acestui lot cu altul.

Peste o săptămînă, după depunerea cererii, fără a aştepta soluţionarea cazului, inculpatul a înstrăinat lotul menţionat altei persoane.

Deşi ştia cu certitudine că s-a folosit de dreptul de a obţine un lot pentru construcţia casei de locuit, fără a informa organele competente despre faptul că lotul deja nu-i aparţinea, acesta i-a fost înlocuit cu un alt lot de teren cu suprafaţa de 610 metri pătraţi.

În toamna aceluiaşi an, inculpatul a vîndut şi al doilea lot dobîndit illicit, cauzînd bugetului mun. Chişinău o daună estimată la 76 400 lei.

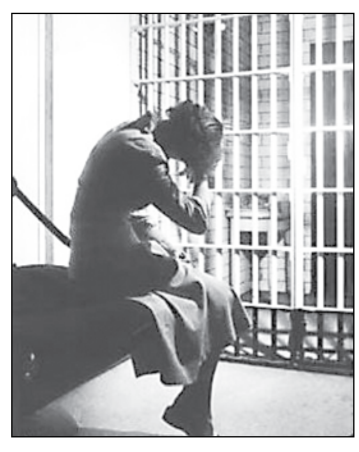
Sentinţa poate fi atacată.

Femeile care au înecat şi îngropat un prunc au fost condamnate

În baza probelor prezentate de Procuratura raionului Dubăsari, instanţa de judecată a condamnat o femeie pentru omor, la 12 ani de închisoare.

Acţiunile prietenei acesteia, instanţa le-a recalificat în favorizarea infracţiunii, stabilindu-i 3 ani de închisoare, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de 3 ani.

Procurorii au învinuit femeile că în decembrie 2009, după ce una dintre ele a născut un băieţel, într-un depozit al magazinului-bar din localitate, l-au pus într-un vas în care au turnat apă şi l-au înecat.

A doua zi, pentru a ascunde urmele infracţiunii, inculpatele au învelit cadavrul într-o pînză, l-au pus într-o cutie de carton şi pe timp de noapte, l-au îngropat la marginea cimitirului din localitate.

Inculpata s-a determinat că îşi va omorî pruncul din momentul cînd a aflat că este însărcinată, motivînd că mai are la întreţinere 3 copii minori şi soţul a abandonat-o.

Osemintele copilului nou-născut au fost transmise administraţiei publice locale a satului în care a avut loc cazul, pentru a fi înhumate.

Procurorii informează că sentinţa v-a fi atacată cu apel în legătură cu recalificarea neîntemeiată a faptelor inculpatei.

Rubrică îngrijită de Cor. DREPTUL

● La solicitarea cititorilor

Reguli fundamentale ale apicultorilor

Activitatea în apicultură poate fi practicată de orice persoană fizică sau juridică care posedă cunoştinţe necesare pentru aceasta şi respectă normele şi regulile de activitate în domeniu.

Apicultorul are dreptul:

a) să practice creşterea raselor de albine omologate în Republica Moldova;

b) să solicite autorităţilor publice şi deţinătorilor de terenuri permisiunea (acordul) pentru amplasarea stupinei în pastoral;

c) să-şi adune roiul de albine scăpat din stupina proprie şi urmărit în continuu, aşezat în teritoriu străin, deţinătorul acestuia neavînd dreptul să-l colecteze;

d) să adune roiul de albine găsit, fără supraveghere din partea stăpînului, şi să-l adăpostească în stupină proprie cu drept de deţinere în continuare;

e) să ceară, conform legislaţiei în vigoare, recuperarea pagubelor provocate de persoane fizice sau juridice;

f) să solicite licenţă pentru genul de activitate „producerea, păstrarea şi comercializarea materialului biologic de prăsilă predestinat reproducerii", conform legislaţiei în vigoare;

g) să se asocieze în diverse asociaţii ale apicultorilor.

Apicultorul este obligat:

a) să înregistreze la primărie adresa stupinei la staţionar, numărul familiilor de albine, precum şi adresa deţinătorului stupinei;

b) să se înregistreze temporar la autoritatea administraţiei publice locale de nivelul întîi în raza căreia este amplasată stupina în pastoral, indicînd numărul paşaportului stupinei, denumirea/numele deţinătorului stupinei, numele persoanei responsabile, numărul de telefon fix şi/sau mobil, locul amplasării stupinei în pastoral;

c) să dispună de paşaportul prisăcii (F-2 Ap), eliberat şi înregistrat de Agenţia Sanitar-Veterinară şi pentru Siguranţa Produselor de Origine Animală;

d) să înscrie în paşaportul prisăcii toate acţiunile (lucrările) de profilaxie şi combatere a maladiilor la albine, adresele stupinei în pastoral, precum şi, după caz (pentru stupinele de prăsilă), rezultatele bonitării familiilor de albine, conform cerinţelor legislaţiei în vigoare;

e) să declare Agenţiei Sanitar-Veterinare şi pentru Siguranţa Produselor de Origine Animală orice caz de morbiditate sau mortalitate spontană a albinelor, precum şi apariţia semnelor de boală;

f) să întreprindă măsurile necesare de protecţie a albinelor;

g) să introducă şi să întreţină albine doar de rase omologate în Republica Moldova;

h) să întreţină terenul de amplasare a stupinei în conformitate cu cerinţele sanitar-veterinare şi ecologice, să nu cauzeze daune mediului ambiant;

i) să amplaseze stupina la staţionar sau în pastoral lîngă/ sau pe terenuri agricole, terenuri silvice sau de altă natură doar cu acordul scris al deţinătorului de teren;

j) să reproducă mătci de albine pentru comercializare doar în bază de licenţă;

l) să utilizeze în tehnologia de creştere a albinelor şi tratare a maladiilor lor doar preparate chimice şi medicamentoase certificate şi reglementate de normativele naţionale;

k) să permită accesul liber, la stupine şi în spaţiile comerciale, al inspectorului Agenţiei Sanitar-Veterinare şi pentru Siguranţa Produselor de Origine Animală pentru efectuarea controalelor prevăzute de lege;

m) să nu falsifice produsele apicole.

Numărul familiilor de albine de care poate dispune apicultorul nu este limitat, cu excepţia cazurilor cînd numărul familiilor de albine din teritoriul societăţilor pomilegumicole se reglementează prin actele statutare sau de către adunarea generală a membrilor acestora în coordonare cu asociaţia apicultorilor şi în cazul în care în localitate apare o situaţie de conflict, consiliul local poate limita numărul familiilor de albine întreţinute de un apicultor în intravilanul localităţii.

Autoritatea administraţiei publice locale de nivelul întîi înregistrează anual deţinătorii stupinelor amplasate la staţionar în raza unităţii administrativ-teritoriale, adresa şi numărul familiilor de albine, precum şi deţinătorii stupinelor amplasate temporar în această rază şi locul permutării lor în pastoral. Deţinătorii prisăcii sînt obligaţi să declare pentru înregistrare (reînregistrare), anual, pînă la 31 decembrie, la primărie, numărul familiilor de albine şi eventualele schimbări ale adresei prisăcii la staţionar.

Amplasarea stupinelor staţionare se efectuează pe terenurile aflate în deţinerea apicultorilor, cu condiţia respectării normelor zootehnice, a legislaţiei sanitar-veterinare şi a cerinţelor de protecţie a populaţiei şi animalelor. Stupii cu familii de albine se amplasează la o distanţă de cel puţin 10 m de la hotarele terenului deţinut de apicultor, de la casele de locuit, de la edificii unde se desfăşoară o altă activitate, de la străzi, drumuri, autostrăzi, şosele şi căi ferate. Dacă distanţa de la hotarul terenului este mai mică de 10 m, stupii cu familii de albine trebuie să fie despărţiţi de terenul vecin printr-un gard (zid) impenetrabil, cu o înălţime de cel puţin 2 m, extins cu cel puţin 2 m dincolo de stupii amplasaţi la extremitatea stupinei. Stupinele pastorale se amplasează la sursele de cules, cu acordul deţinătorilor de terenuri şi de surse melifere, la o distanţă de cel puţin 0,5 km între ele şi de cel puţin 3 km faţă de stupinele staţionare. Se interzice amplasarea:

a) stupinei pastorale în calea de zbor a albinelor altei stupine deja amplasate la sursele melifere;

b) stupinelor staţionare şi pastorale în apropiere (pînă la 100 m) de instituţiile preşcolare, spitale, blocuri locative multietajate şi de alte locuri de concentrare în masă a persoanelor, de fermele de cai – pentru a se evita pericolul înţepăturilor cu posibile efecte letale, precum şi în apropierea gospodăriilor acelor cetăţeni care dispun de certificat medical ce confirmă reacţia alergică la înţepăturile albinelor;

c) stupilor pe balcoane, terase, cerdacuri, acoperişuri şi pe palierele blocurilor locative.

♦ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări răspunde juristul Vitalie MODRÎNGĂ

? *Sînt victimă a unei infracţiuni, dar nu ştiu care îmi sînt drepturile. Ce spune legea în acest sens?*

Victoria Arapu,
r-n Criuleni

Conform art.58 din Codul de procedură penală, se consideră victimă orice persoană fizică sau juridică căreia, prin infracţiune, i-au fost aduse daune morale, fizice sau materiale. Victima are dreptul ca cererea sa să fie înregistrată imediat în modul stabilit, să fie soluţionată de organul de urmărire penală, iar după aceasta să fie informată despre rezultatele soluţionării.

Victima beneficiază, de asemenea, de următoarele drepturi:

1) să primească de la organul de urmărire penală certificat despre faptul că ea s-a adresat cu cerere sau o copie de pe procesul verbal despre cererea orală;

2) să prezinte documente şi obiecte pentru confirmarea cererii sale;

3) să se adreseze cu o cerere suplimentară;

4) să ceară de la organul respectiv informaţii despre soluţionarea cererii sale;

5) să ceară de la organul de urmărire penală să fie recunoscută ca parte vătămată în cauza penală;

6) să depună cerere pentru a fi recunoscută ca parte civilă în procesul penal;

7) să se adreseze cu o cerere privind aplicarea măsurilor de protecţie în cazurile de violenţă în familie;

8) să retragă cererea în cazurile prevăzute de lege;

9) să primească certificat despre înregistrarea cererii sale şi începerea urmăririi penale sau copie de pe ordonanţa de neîncepere a urmăririi penale;

10) să atace ordonanţa de neîncepere a urmăririi penale în decurs de 10 zile din momentul primirii copiei de pe ordonanţa respectivă şi să ia cunoştinţă de materialele în baza cărora a fost emisă această ordonanţă;

11) să fie apărată de acţiunile interzise de lege în modul prevăzut pentru apărarea persoanelor participante la procesul penal;

12) să fie asistată, la acţiunile procesuale efectuate cu participarea ei, de un apărător ales.

Victima unei infracţiuni deosebit de grave sau excepţional de grave contra persoanei, indiferent de faptul dacă este recunoscută în calitate de parte vătămată sau parte civilă, dispune, de asemenea, de următoarele drepturi:

1) să fie consultată de un apărător/avocat pe tot parcursul procesului penal ca şi celelalte părţi în proces;

2) să fie asistată de un avocat care acordă asistenţă juridică garantată de stat în cazul în care nu dispune de mijloace băneşti pentru a plăti avocatul;

3) să fie însoţită de o persoană de încredere, alături de avocatul său, la toate cercetările, inclusiv la şedinţele închise;

4) să primească o hotărîre judecătorească despre compensarea materială pentru prejudiciul cauzat prin infracţiune.

Victima traficului de fiinţe umane beneficiază de dreptul la protecţie de stat de îndată ce ea a fost identificată. În cazul în care, în calitate de victimă, este o întreprindere, instituţie, organizaţie de stat, ea nu are dreptul să-şi retragă cererea.

La începutul lui august vom afla soarta referendumului pentru aderarea Moldovei la Uniunea Vamală

Comisia Electorală Centrală a recepţionat listele de subscripţie de la Grupul de iniţiativă pentru desfăşurarea referendumului republican legislativ privind aderarea Republicii Moldova la Uniunea Vamală.

În afară de mun. Chişinău şi mun. Bălţi, unde au fost colectate 38 122 şi respectiv, 19 450 de semnături, cei mai mulţi susţinători şi-au pus semnăturile pentru desfăşurarea referendumului în raioanele Taraclia, Comrat şi Ceadîr Lunga, unde au fost colectate mai mult de 10 mii de semnături.

Pentru verificarea celor peste 230 mii de semnături, CEC a constituit o comisie de recepţionare a listelor de subscripţie şi a creat 8 grupuri de lucru. Astfel, în termen de 15 zile de la prezentarea listelor de subscripţie, CEC va verifica autenticitatea semnăturilor de pe listele care au fost prezentate, adoptînd o hotărîre în acest sens.

Conform legislaţiei, CEC a încheiat un contract cu Î.S. „Registru", astfel că operatorii care vor verifica listele vor avea acces la Registrul de stat al populaţiei, cu respectarea rigorilor ce ţin de protecţia datelor cu caracter personal.

Dacă în urma verificării, numărul de semnături rămase valabile va depăşi 200 mii, Comisia Electorală Centrală va veni cu o decizie de aprobare a cererii grupului de iniţiativă. Astfel, dosarul se va transmite Parlamentului, care va veni cu o hotărîre privind data desfăşurării referendumului.

Amintim că, iniţiativa de organizare a referendumului aparţine Partidului Social Democrat. Potrivit PSD, principalele avantaje ale aderării Republicii Moldova la Uniunea Vamală sînt importul de produse din ţările UV (Rusia, Belarus, Kazahstan) fără impozitare, achiziţionarea gazelor naturale la un preţ redus, crearea unui spaţiu comun şi unic pentru circulaţia mărfurilor, capitalului, forţei de muncă, cu lichidarea taxelor vamale la frontieră, controalelor sanitare.

De asemenea, în urma aderării, migranţii moldoveni vor putea circula liber în ţările UV.

PSD propune ca referendumul să fie organizat la 18 noiembrie 2012.

Stimaţi cititori!

Redacţia va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar şi cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupaţi cuponul şi, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteţi-l pe adresa: Chişinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(iulie 2012, nr. 28(431)

Citaţii în judecată

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Rotari Anatolie, a.n. 01.02.1960, domiciliat: Bălţi, str. Rezeşilor nr. 2, pentru data de 4 septembrie 2012, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 55) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Rotari Natalia privind încasarea pensiei alimentare.

Judecător Maria Avornic

♦♦♦

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Munteanu Petru, pentru data de 1 octombrie 2012, ora 15.30, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de intervenient în cauza civilă la acţiunea „Regia Transport Electric" către CIA „Asito" privind încasarea prejudiciului.

Judecător A. Catană

♦♦♦

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Galben Valentin Ion, cu ultimul domiciliu cunoscut: Chişinău, str. Gh. Asachi nr. 77, bl. 3, pentru data de 6 noiembrie 2012, ora 8.45, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 67) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Galben Elena privind desfacerea căsătoriei.

Judecător V. Braşoveanu

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Noble Auto", pentru data de 15 august 2012, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 1„A") unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea SRL „Trans Ager" privind încasarea datoriei.

Judecător Nicolae Şova

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Moiseev Eduard, pentru data de 18 septembrie 2012, ora 8.45, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea lui Beşliu Alexei privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Viorica Mihaila

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Analina-Com", pentru data de 26 septembrie 2012, ora 8.30, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 11) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea SRL „Almaian" privind încasarea datoriei.

Judecător Gh. Balan

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Guleaev Alexandr, pentru data de 3 octombrie 2012, ora 15.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 9) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Guleaeva Aliona privind desfacerea căsătoriei şi stabilirea domiciliului copiilor minori.

Judecător V. Stratan

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Prostitov Ilia, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chişinău, str. Independenţei nr. 42/1, apt. 8, pentru data de 17 octombrie 2012, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 6) unde va avea loc examinarea cauzei civile nr. 2-2094/12, la cererea: Landarev Vitalie, Covaliov Denis privind repararea prejudiciului moral.

Judecător Svetlana Garştea-Bria

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Linia Standart", pentru data de 18 octombrie 2012, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 18) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea SRL „Auto Ghera".

Judecător Ecaterina Silivestru

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Chitoroga Vladislav, pentru data de 22 octombrie 2012, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea SRL „Credolvad" privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Viorica Mihaila

♦♦♦

Judecătoria Nisporeni, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Pleşca Pavlina Pavel, a.n. 1973, domiciliată: satul Călimăneşti, Nisporeni, pentru data de 7 august 2012, ora 9.00, la şedinţa de judecată (Nisporeni, str. Ion Vodă nr. 5, bir. 20) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Pleşca Valeriu privind desfacerea căsătoriei, perceperea pensiei alimentare.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Rodica Costru

♦♦♦

Judecătoria Nisporeni solicită prezentarea cet. Nani Maria, cu ultimul domiciliu: satul Iurceni, Nisporeni, pentru data de 14 august 2012, ora 8.00, la şedinţa de judecată (Nisporeni, str. Ion Vodă nr. 5, bir. 4) în calitate de reclamat în cauza civilă intentată de Ciorici Maria privind restituirea împrumutului.

Judecător G. Şişcanu

♦♦♦

Judecătoria Briceni, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Mîrza Galina Nichifor, pentru data de 7 septembrie 2012, ora 8.30, la şedinţa de judecată (Briceni, str. Independenţei nr. 5, bir. 3, et. 2) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de SRL „Edineţ-Gaz" privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Nicolae Chirtoagă

♦♦♦

Judecătoria Făleşti, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Voitic Anastasia Aurel, a.n. 1991, cu ultimul domiciliu: satul Glinjeni, Făleşti, pentru data de 18 septembrie 2012, ora 10.30, la şedinţa de judecată (Făleşti, str. 1 Mai nr. 14, bir. 4, et. 2) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Voitic Renata privind repararea prejudiciului patrimonial şi moral.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Lilia Trocin

♦♦♦

Judecătoria Cahul solicită prezentarea cet. Ababii Efim Veaceslav, a.n. 09.10.1986, cu ultimul domiciliu: or. Cahul, str. Horelor nr. 9-V, pentru data de 18 septembrie 2012, ora 14.00, la şedinţa de judecată (Cahul, bdul Victoriei nr. 8, bir. 209) în calitate de pîrît în pricina civilă cu nr. 2-1655/12, intentată de Bolşacova Tatiana privind încasarea datoriei.

Pîrîtului i se propune să prezinte probele de care dispune referitor la pricină. În caz de neprezentare a unor astfel de probe şi de neprezentare a pîrîtulu în instanţă, pricina va va fi examinată în lipsa pîrîtului şi probelor de care dispune el.

Judecător Nina Veleva

♦♦♦

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită REPETAT prezentarea cet. Lesnic Igor Stanislav, pentru data de 27 septembrie 2012, ora 13.00, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea ÎM „Servicii Comunal Locative" Orhei privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Negruţa

♦♦♦

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Cotruţă Alexandru, domiciliat: or. Orhei, str. Călăraşi nr. 17, Maşnic Andrei, domiciliat: satul Lucaşeuca, Orhei, Josan Serghei, domiciliat: or. Orhei, str. Orheiul Vechi nr. 13, pentru data de 4 octombrie 2012, ora 10.00, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et. 1) în calitate de pîrîţi în cauza civilă la acţiunea SRL „Tenatax" privind încasarea datorilor.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Sergiu Procopciuc

♦♦♦

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Ivanova Vera, domiciliată: str. Tatarbunar nr. 6, pentru data de 6 august 2012, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea cet. Ostanina N. privind ridicarea sechestrului.

Judecător A. Catană

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Nerovnaia Nelli, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chişinău, Şos. Munceşti nr. 205, apt. 1, pentru data de 14 august 2012, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 6) unde va avea loc examinarea cauzei civile nr. 2-1919/12, la cererea cet. Musteaţă Mariana privind încasarea datoriei.

Judecător Svetlana Garştea-Bria

♦♦♦

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită REPETAT prezentarea reclamantului, pentru data de 1 octombrie 2012, ora 11.30, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea înaintată personal împotriva cet. Cebotarenco Eudochia privind recunoaşterea dreptului de proprietate.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Negruţa

ANUNŢ

Executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu, deţinînd dosarul de executare nr. 056-288/12, din 21.05.12, intentat întru executarea documentului executoriu nr. 2e-174/12, emis de Judecătoria Botanica mun. Chişinău la data de 10.04.12, citează pentru 2 august 2012, ora 10.00, debitorul SRL „Tevas Grup", c/f-1003600114307, pentru a face cunoştinţă cu materialele dosarului de executare silită nominalizat, inclusiv procesul verbal privind transmiterea bunului (identificat prin numărul cadastral 0100119.125.04.005) din 12.07.2012.

Executor judecătoresc Anatolie Bănărescu

ANUNŢ

În conformitate cu prevederile art.67al.4 CE RM, Executorul judecătoresc Dumitru Manole informează că, în baza documentului executoriu nr. 2e-6355/11 din 18.04.11, emis de Judecătoria Economică mun. Chişinău, cu privire la încasarea de la SRL „Seksimp Group" în beneficiul SRL „Triftex Impex" a datoriei de 1 255 770 lei, pe data de 23.05.11 a intentat procedura executorie nr. 031-173/11. În urma intentării faţă de debitor au fost aplicate interdicţiile în toate organele statale cu drept de resort. Totodată, prin procesul verbal din 02.11.11 a fost aplicat sechestru pe bunurile imobile din comuna Grebleşti, r-n Străşeni, care aparţin debitorului, ca ulterior, să se efectueze expertiza tehnică de evaluare a bunurilor imobile în cauză. La data de 17.07.12 sub nr. 150.151.152.153 de către SRL „Petam Grup" a fost efectuat raportul de constatare a preţului imobilului cu nr. cadastral 8020105.077 cu construcţie, c/c 8020105.078 cu construcţie, c/c 8020105.079 cu construcţie, c/c 8020105.083, din r-n Străşeni, com. Grebleşti, satul Grebleşti, ce aparţine debitorului SRL „Seksimp Grup" şi preţul de piaţă a fost estimat la 89 900 lei, 46 600 lei, 16 900 lei, 30 100 lei şi ulterior, urmează a fi vîndut la licitaţie.

Executor judecătoresc Dumitru Manole

ÎN ATENŢIA CITITORILOR!

Săptămînalul juridic „Dreptul" publică „Citaţii în judecată" din toate raioanele republicii. Pentru aceasta nu este nevoie să vă deplasaţi la Chişinău. E de ajuns să expediaţi prin tel/fax (nr. 577690) copia dispoziţiei de plată şi citaţia propriu-zisă, astfel economisind sume importante pentru transport. „Dreptul" poate fi procurat în oficiile „Poşta Moldovei" sau la redacţie.

Date bancare: c/d 222472202641
BC Banca Socială. BIC: BSOCMD 2x722,
cod 280101722, c/f 37934018.
Publicaţia periodică **„DREPTUL"**

Mai multe licee riscă să fie transformate în gimnazii

În mai multe localităţi din ţară, în acest an, nu vor fi organizate clase liceale. Şi asta pentru că este mic numărul absolvenţilor de gimnaziu, în plus, majoritatea dintre ei optează pentru şcoli profesionale.

Noul an de învăţămînt la Liceul teoretic „Dimitrie Cantemir" din Ciocîlteni, Orhei, va începe cu o singură clasă de a 12-a şi niciuna de a 10-a sau a 11-a. Astfel, instituţia riscă să piardă statutul de liceu.

„Sînt 29 de copii care au absolvit clasa a noua, care sperăm că vor reveni totuşi în clasa a zecea. Însă, majoritatea şi-au luat deja certificatele de studii gimnaziale pentru a le depune la şcoli profesionale. Este posibil că în acest an să nu fie formată clasa a zecea", a declarat Tereza Mafrescu, directorul Liceului „Dimitrie Cantemir" din satul Ciocîlteni, raionul Orhei.

Reprezentanţii Direcţiei raionale de educaţie propun soluţii.

„Noi le propunem să îşi continue studiile la liceele din oraş. Instituţia nu va dispărea, cel mai probabil, pe parcurs, va fi schimbat statutul instituţiei, adică la anul se va transforma în gimnaziu", a menţionat Eudochia Ştefirţă, şef Direcţia educaţie din raionul Orhei.

Oficialii Ministerului Educaţiei explică această situaţie prin faptul că admiterea în licee este organizată cu abateri.

„Ministerul Educaţiei recomandă să se respecte legea. Se pierde din calitate atunci cînd se denaturează noţiunea de liceu. Liceul nu este pur şi simplu continuarea şcolii medii, el trebuie perceput drept o primă treaptă pentru învăţămîntul academic universitar", a spusTatiana Potîng, viceministru al Educaţiei.

Doar 39 din cele aproape cinci sute de licee din ţară şi-au îndeplinit, anul trecut, planul de înmatriculare. Totodată, în 144 de licee admiterea s-a desfăşurat cu abateri.

Aniversări

Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere: **Iana Casian**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Natalia Triboi**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Dorian Chiroşca**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Sava Maimescu**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Alexandru Colesnic**, lector superior, Facultatea de Drept, USM; **Ala Nogai**, judecător, CA, Chişinău; **Liuba Pruteanu**, vicepreşedintele Judecătoriei Buiucani; **Iulia Cimpoi**, judecător, CSJ; **Angela Catană**, judecător, Centru; **Nina Traciuc**, judecător, CA, Chişinău; **Vasile Rusu**, vicepreşedintele Judecătoriei Străşeni; **Ghenadie Nicolaev**, judecător, CSJ; **Veaceslav Lazari**, judecător, Străşeni; **Iurie Hîrbu**, preşedintele Judecătoriei Teleneşti.

Mult stimaţi omagiaţi, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile, astfel încît doar Dreptatea şi Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveţi parte, de acum încolo, doar de împliniri şi realizări care să vă întregească deplin fericirea.

La mulţi ani!

membrii Consiliului de administraţie al Uniunii Juriştilor, Echipa *Dreptul* şi *Revista Naţională de Drept*

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămîne alături de Dvs.

Ce conţine un hot dog? Lista care te-ar putea determina să nu-l mai mănînci

Hot dog-ul este un aliment extrem de îndrăgit în întreaga lume, iar industria acestui tip de mîncare se dezvoltă. Însă, nu toată lumea ştie exact ce conţine un hot dog, iar adevărul i-ar putea determina pe mulţi să renunţe la plăcerea de a-l mînca.

Într-o fabrică de hot dog, tone de carne de porc sînt amestecate în vase uriaşe de metal cu zeama care rezultă după ce carcasele de pui sînt presate pe grătare de metal şi amestecate cu apă. Rezultatul este amestecat cu conservanţi pudră, arome, colorant, apoi scufundat în apă, înainte de a fi introdus în membrane de plastic pentru a fi preparat şi ambalat.

Originar din Frankfurt, Germania, hot dog-ul era la început un cîrnaţ de porc servit cu pîine. Imigranţii germani au susţinut ulterior că au introdus gustarea în America în secolul XIX, devenind alimentul procesat de astăzi.

Oricît de gustos ar fi, hot dog-ul nu este însă benefic pentru sănătate. S-a demonstrat ştiinţific că hot dog-ul creşte riscul de cancer la intestine.

Fondul pentru Cercetarea Cancerului recomandă oamenilor să evite sau să reducă consumul de carne procesată.

Ce conţine un hot dog?

Carne. De obicei, hot dog-ul este preparat din resturi de carne de porc (bucăţile care rămîn după ce carnea şi slănina au fost îndepărtate de pe oase), la care se adaugă pui sau curcan. Această carne este amestecată cu apă, conservanţi, arome şi coloranţi.

Însă, unele varietăţi de hot dog conţin foarte puţină carne. În schimb, conţin pînă la 64% carne recuperată mecanic (pasta care rezultă după ce o carcasă este introdusă într-o presă metalică şi amestecată cu apă). Carnea rezultată din acest proces este de zece ori mai ieftină decît cea obişnuită.

Apă. Apa este adăugată pentru a obţine consistenţa necesară pentru introducerea pastei în membrană.

Amidon. De obicei, hot dog-ul conţine amidon de cartof, făină de grîu sau pesmet amestecat cu sare. Amidonul conferă mai mult volum hot dog-ului. De asemenea, leagă compoziţia şi face ca aceasta să fie mai plăcută pe limbă.

Sare. Hot dog-ul conţine aproximativ 2% sare, ceea ce înseamnă că intră în categoria alimentelor cu nivel ridicat, iar consumat în exces, poate creşte riscul de hipertensiune arterială, infarct şi boli de inimă.

Un singur hot dog de 35 de grame conţine pînă la 0,6 grame de sare, o zecime din cantitatea recomandată zilnic pentru un adult.

Proteină din lapte. Proteinele din lapte ajută la legarea compoziţiei din hot dog. Nu prezintă niciun risc pentru sănătate. Unii producători folosesc proteină din soia, care poate, de asemenea, să confere volum produsului.

E250 – nitrit de sodiu. Nitritul de sodiu este adăugat pentru a împiedica schimbarea culorii hot dog-ului, însă se crede că determină creşterea riscului de cancer.

Un studiu global a arătat că persoanele care consumă regulat 50 de grame de carne procesată pe zi (echivalentul unui hot dog şi jumătate) au un risc crescut cu 20% de a se îmbolnăvi de cancer.

Arome. Conform legii, nu este obligatoriu ca pe ambalajul de hot dog să scrie ce arome sînt folosite. Mulţi producători folosesc arome artificiale de fum, ierburi, condimente, ţelină şi pudră de usturoi.

E451 – trifosfaţi de potasiu şi sodiu. Sînt săruri produse sintetic, ce acţionează ca stabilizatori, emulsii. Dau hot dog-ului o textură fermă şi permit uleiurilor şi grăsimilor să se amestece cu apa. E451 este folosit şi în detergenţi.

E452 – polifosfaţi. Sînt emulsificatori şi stabilizatori, îmbunătăţind textura hot dog-ului şi împiedicînd rîncezirea. Ajută şi la prevenirea bacteriilor care provoacă toxiinfecţii alimentare. Nu există nicio evidenţă a riscului pentru sănătate.

E301 – ascorbat de sodiu. Este o formă de vitamina C care împiedică pierderea culorii. În doze mici nu prezintă niciun pericol pentru sănătate, însă în doze mari poate provoca iritaţii ale pielii.

E120 – carmin. Este un colorant care se găseşte în iaurturi, rujuri, glazură şi poate provoca reacţii alergice sau chiar şoc anafilactic la unele persoane.

E160c – extract de ardei iute. Este un colorant natural produs din ardei iuţi indieni.

CALEIDOSCOP

Zgomotul produs de maşini creşte riscul de atac de cord

Zgomotul produs de traficul de afară creşte riscul de atac de cord. Este concluzia la care au ajuns cercetătorii din Danemarca, după ce au efectuat un studiu asupra 50 000 de oameni.

Astfel, experţii au stabilit o legătură clară între sunetul gălăgios al maşinilor şi inima pacienţilor. Potrivit lor, posibilitatea de a suferi un infarct creşte cu 12 la sută pentru fiecare 10 decibeli în plus.

Stresul şi tulburările de somn, provocate de gălăgie, sînt dăunătoare sistemului cardiovascular, explică oamenii de ştiinţă. Totodată, ei au specificat că studiul a fost făcut în mediul urban, ceea ce înseamnă că şi alţi factori ar putea fi în joc.

Studiu: Ţara în care femeile poartă cele mai înalte tocuri din Europa

Complexate de faptul că sînt cele mai scunde din Europa, britanicele poartă cele mai înalte tocuri de pe continent, potrivit unui studiu citat de „Daily Mail".

Femeile din Marea Britanie poartă tocuri cu o lungime medie de 8,3 centimetri, cu peste 2 centimetri mai mari decît franţuzoaicele, care poartă tocuri ce au în jur de 6 centimetri.

Pe locul al doilea în clasamentul celor mai înalte tocuri de pe continent se află Spania, cu o lungime de 8,1 centimetri, urmată de Danemarca - cu 7,6 centimetri, Germania - 6,8 centimetri şi Franţa - 6 centimetri.

Rezultatele studiului nu sînt surprinzătoare, avînd în vedere că britanicele cu vîrste cuprinse între 18 şi 29 de ani sînt cele mai scunde femei din Europa, avînd o înălţime medie de 163 de centimetri.

Următoarele în clasamentul înălţimii sînt femeile din Spania, avînd cu un centimetru mai mult decît englezoaicele. Nemţoaicele, deşi poartă tocuri destul de înalte, sînt ajutate şi de natură, în această ţară înălţimea medie fiind de168 de centimetri.

În Marea Britanie, înălţimea tocurilor diferă de la o regiune la alta, astfel că cele mai înalte tocuri sînt purtate de femeile din Nord-Estul ţării - 8,78 centimetri.

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea de Studii Politice şi Economice Europene „Constantin Stere" din Moldova
Uniunea Juriştilor din Moldova

Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC
Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA, Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei: MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia USM.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 36 sp